

IDEGEN NYELV

A tudásalapú társadalomban legalább egy idegen nyelv megfelelő szintű használatának kiemelt társadalmi, kulturális és gazdasági jelentősége van. A nevelési-oktatási rendszer feladata ezért az egyén fejlődésében kulcsfontosságú nyelvtudás biztosítása, s ezzel a személyes és a szakmai fejlődés tágabb terének biztosítása. Az idegennyelv-tanulás és -tanítás a nyelvtudás megszerzésén túl hozzájárul a megismerő folyamatok fejlődéséhez, más tanulási területek fejlesztési céljainak és nevelési feladatainak megvalósításához. Az iskolán kívüli tevékenységek a rendelkezésre álló információk közötti eligazodást, a gondolkodást, véleményalkotást segítő információk forrásai lehetnek, melyek a megfelelő szintű idegennyelv-tudással bővülnek. Az idegennyelv-tanítással közvetített kontextus segíti a kultúrák eltéréseinek megértését, a nyitott és toleráns életszemlélet kialakítását, s lehetőséget kínál a nemzetközi kapcsolatépítésre és tanulási célú mobilitásra. Az idegennyelv-tudás növeli a tanulók önbizalmát és önbecsülését, és támogatja a nyelvtanuló és nyelvhasználó anyanyelvi kompetenciáit is. Társadalmi szinten a használható nyelvtudás és az idegen nyelvi kommunikáció csökkenti az esélyhátrányokat és növeli az információk egyenlő elérésének esélyét. A nyelvtudás és a nyelvhasználat segítségével elért interkulturális vagy akár történeti tudás erősíti a saját nemzeti identitás és európai közösséghez tartozás korszerű attitűdjének kialakítását. A köznevelési intézményekben tanulói jogon megszerzhető nyelvtudás alapvető feltétele a továbbtanulásnak, a munka világában való helytállásnak, hozzájárulva ezzel a gazdaság és kereskedelem élénkítéséhez, valamint a versenyképesség növeléséhez.

A köznevelési intézményekben elsajátítható idegen nyelvek tanulása-tanítása során szükséges figyelembe venni, hogy az idegen nyelveket a tanulók nem kizárólag a nyelvórákon tanulják, hanem az iskolán kívüli, mindennapi tevékenységeiken keresztül is sajátítanak el nyelvi elemeket, önállóan vagy társaikkal együttműködve. Az önszabályozó, hosszú távon is fenntartható nyelvi fejlődés érdekében elengedhetetlen ezekre a tanórán kívüli tevékenységekre is építeni a nyelvtanításban, ezzel is élővé, valódivá és elérhetővé téve a nyelvtanulási célokat. Az egyes nevelési-oktatási szakaszokban az idegennyelv-tanítás során a tanulók olyan nyelvhasználók, akik azért tanulják a célnyelvet, hogy azt később személyes és választott szakmájukkal összefüggő helyzetekben alkalmazni tudják. Ez a tanulók megfelelő motivációjának fenntartását segíti, valamint – a nyelvórákat a valós nyelvi helyzetekkel összekötve – közvetlenül támogatja a használható nyelvtudás kialakulását. A célok megvalósításához szükséges a tanulók nyelvtanulási tapasztalatainak és igényeinek folyamatos feltárása, egyéni különbségeik megismerése és integrálása, valamint a 21. századi eszközök és tartalmak beépítése a nyelvtanulás folyamatába.

ÉLŐ IDEGEN NYELV

1. ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

1.1. CÉLKITŰZÉSEK

A tanulók:

- a jelen és a jövő valós és életszerű igényeinek megfelelő, hagyományos és digitális csatornákon is alkalmazható nyelvtudást érnek el intézményes keretek között legalább egy idegen nyelvből;
- a nyelvi alapkészségeken túl, elsajátítanak interkulturális, szociolingvisztikai és pragmatikai készségeket is, melyek segítségével nyelvi eszköztárukat valódi kommunikációs helyzetekben is hatékonyan és megfelelően tudják alkalmazni;
- felhasználják az adott idegen nyelven szerzett tudást és a nyelvtanulás során megismert stratégiákat ismeretszerzésre, szórakozásra, személyes és szakmai céljaik elérésére;
- pozitívan viszonyulnak a nyelvekhez és a nyelvtanuláshoz;
- megismerik és megértik az adott nyelvet használó embereket és kultúrákat, és erre építve nyitottabbak, érdeklődőbbek és tájékozottabbak lesznek;

- elsajátítanak nyelvtanulási stratégiákat és aktív, önálló, önszabályozó nyelvtanulóvá válnak;
- megértik, hogy mivel minden élő idegen nyelv folyamatosan változik, megszerzett ismereteiket és használatukat folyamatosan fejleszteniük kell ahhoz, hogy megfeleljenek a mindenkori kommunikáció során fellépő igényeknek;
- elérik a 6. évfolyamig a Közös Európai Referenciakeret (KER) szerinti A1, a 8. évfolyam végére pedig az A2 nyelvi szintet szabadon választott első idegen nyelvükből;
- középiskolai tanulmányaik végére az első idegen nyelvből elérik legalább a KER B1 szintet (középszintű érettségi), vagy a felsőoktatásba való belépéshez elvárt KER B2 szintet (emelt szintű érettségi);
- a második idegen nyelvből középiskola végére elérik a KER A2 szintet.

1.2. KAPCSOLÓDÁS A KOMPETENCIÁKHOZ

A tanulás kompetenciái: Az idegen nyelvek tanulása során fejlődik a tanulók memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanulók képessé válnak a (nyelv) tanulási stratégiák felismerésére és ezek alkalmazására, ez pedig hasznosul más tantárgyak esetében is. A tanulók megtanulják a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válnak saját és társaik fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek felismerésével és kihasználásával is készülnek az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi őket.

Kommunikációs kompetenciák: A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulókat arra, hogy a célnyelven árnyaltan fejezzék ki, objektíven támasszák alá, szemléltessék gondolataikat, hallgassák meg társaikat, közösen döntést hozzanak vagy véleményt formáljanak, információkat, tudást osszanak meg egymással. Képekre, ábrákra, hanganyagokra, szövegekre idegen nyelven utalnak, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaznak meg és állást foglalnak, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat oldanak meg. Nyelvtudásukat személyes és online interakciókban kapcsolatépítésre használják fel.

Digitális kompetenciák: Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló úgy használja a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és pragmatikáját megfelelően alkalmazza. Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.

A gondolkodás kompetenciái: Az idegen nyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása. Fejlődése során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására kritikai gondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. A kultúrák közötti különbségeket felismeri, a kultúrák értékeit, problémáit tudatosan definiálja. Nyelvtudása növeli az információszerezési és tudásmegosztási lehetőségeit.

Személyes és társas kompetenciák: Az idegen nyelvek tanulása során a tanuló nyitottá válik más kultúrák, más szokások iránt, mely a mindennapi életben is növelheti toleranciáját. A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint az a korszerű nyelvtanításban elterjedten alkalmazott kooperáció is, melynek során elengedhetetlen az együttműködési készség, a kitartás, a céltudatosság és a felelősségtudat megfelelő fejlődése. A nyelvtudás növelheti a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát, attitűdjét.

A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az idegen nyelv tanulása során a tanulók nyitottá válnak a saját országuk, nemzetük és más népek kultúrája közötti eltérések (például szokásbeli) iránt, elfogadják a kultúrák közötti különbségeket, magabiztosságukat az anyanyelvi kötődés és az a kritikus, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű

önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanulók életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia: A kompetencia fejlesztése valódi élethelyzetek és szituációk idegen nyelven történő leképezésével valósul meg. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanulók együttműködnek, hagyományos és digitális forrásokat használnak, kommunikálnak, problémát vitatnak meg, döntéseket hoznak, és ezekről beszámolnak: mindezek felkészítik őket a munkavállalásra.

1.3. KAPCSOLÓDÁS A TÖBBI TANULÁSI TERÜLETHEZ ÉS TANTÁRGYHOZ

Az élő idegen nyelvek tanulása során megszerzett kompetencia transzverzális, s a tanulási-tanítási cél a használható nyelvtudás eszközként való elsajátítása. Természetéből adódóan a nyelvi tanulási-tanítási folyamatban felhasznált tartalmak változatosak, az adott tanulói csoportok életkorához, érdeklődéséhez, nyelvi szintjéhez és céljaihoz igazodnak, így számos területet, témát fednek le, és bármely tanulási területhez kapcsolódhatnak. Ezzel az idegen nyelv tanulásának és tanításának jelentős szerepe lehet a tantárgyak közötti tudásintegrációban. Az idegennyelv-tudás azon túl, hogy további lehetőséget nyújt a tanulónak a más tantárgyak területén megszerzett tudás idegen nyelven történő felelevenítésére, gyakorlására, új kapcsolódási pontok kialakítására, hozzájárul a nyelvi, kulturális, interkulturális, társadalom- és természettudományos ismeretek olyan gazdagításához, amellyel más tantárgyak tanulása segíthető, erősíthető.

A Nat alkalmazását segítő módszertani ajánlásokat úgy kell elkészíteni, hogy az olyan korszerű és integrált, lehetőleg kooperatív módszerek nyerhessenek teret, amelyek lehetőséget adnak a tevékenység-központú tervezésre, kritikus gondolkodásra, nevelésre, valamint a probléma- és folyamatközpontú megközelítésre. A keresttantervi tanulás megvalósulását a lehetséges tevékenységtípusok közül hatékonyan támogatják a projektmunkák, a modellezések vagy a forrás- és információszerezésre, valamint tudásmegosztásra felkészítő feladatok.

1.4. ÉRTÉKELÉS

A Nat általános részében leírt értékelési formák és követelmények érvényesek az idegen nyelvi tantárgyakra is. Hangsúlyos elvárás, hogy az értékelés, a tanítással összhangban, differenciáltan valósuljon meg, a feladatok tevékenységalapúak legyenek, és lehetőség szerint valós élethelyzetet, konkrét órai szituációt vagy kommunikációs helyzetet is leképezzenek. Az idegennyelv-tanulás és -tanítás eredményeinek értékelésében előtérbe kell helyezni a kommunikációt úgy, hogy az a tanulók életkorával és nyelvtanulási céljaival legyen összhangban. Az alapkészségeket integráltan szükséges vizsgálni, ezért az értékelés is épülhet kooperációra (például projektmunka).

A tanári értékelés mellett lehetőség szerint meg kell hogy jelenjen a nyelvórákon az önértékelés és a társak értékelése is. Az önértékelés lehetőséget nyújt a tanultak és a megszerzett tudás tudatos áttekintésére, a társak értékelése pedig új, további szempontból világíthatja meg a haladás mértékét és ütemét. Az értékelés tervezése is történhet közösen – fontos, hogy az ne stresszforrás, hanem olyan konstruktív segítség legyen, amely a tanári értékelés alapjává válik.

2. AZ ÉLŐ IDEGEN NYELV TANTÁRGY TANULÁSÁNAK JELLEMZŐI NEVELÉSI-OKTATÁSI SZAKASZONKÉNT

2.1. 1–4. ÉVFOLYAM

2.1.1 A TANTÁRGY TANÍTÁSÁNAK SPECIFIKUS JELLEMZŐI A 4. ÉVFOLYAMON

A kisgyermekkorai idegen nyelvi fejlesztés legfontosabb céljai közé a kedvező nyelvtanulási attitűd kialakítása, illetve a motiváció megteremtése és fenntartása tartozik. Az első évek „nyelvi fürdőjében” (jellemzően a feltételek rendelkezésre állása esetén választható kezdéskor, 3. évfolyamon) a gyermekek megismerkednek az idegen nyelvek létezésével, a nyelvtudás fontosságával, és bepillantást nyernek a célnyelvi kultúrákba. A szelíd nyelvi nevelés élményalapú és tevékenységközpontú, fő célja a nyelv és a nyelvtanulás megszerettetésén túl a nyelvtanulás mindennapokban betöltött szerepének megértése és a célnyelvi kultúrák megismerése. Az önálló nyelvtanulóvá válás során a tanulók megismerkednek olyan alapvető tanulási stratégiákkal, amelyek segítségével képessé válnak nyelvtudásukat folyamatosan fejleszteni és fenntartani, valamint az aktív nyelvtanulást megalapozni. A tanulási folyamat során szerzett siker növelheti és fejlesztheti az önbizalmat, önismeretet, önértékelést és az együttműködési hajlandóságot.

Az idegen nyelv tanulásának kezdeti szakasza alapvetően nem elvárás-központú. A hangsúly a szóbeliségen, a játékoságon és az életkornak, illetve nyelvi szintnek megfelelő kommunikáció megvalósulásán van. A gyermekbarát, vizuális elemekben gazdag, szemléletes tanulási környezet, valamint a támogató, pozitív tanári attitűd és tanulási környezet segítségével a tanulók megértik, hogy már kevés nyelvtudásukat is fel tudják használni valós helyzetekben történő tranzakcióra vagy interakcióra.

Az idegen nyelvi órákon a tanulók életkori sajátosságaiknak és fejlettségi szintjüknek megfelelő, érdekes, változatos, értelmes és kihívást jelentő tevékenységek által kerülnek közel a nyelvhez. A korosztály sajátosságainak megfelelően a beszédértés és a beszéd-készség, valamint az interakció olyan komplex fejlesztésén van a hangsúly, amely megteremti a helyes kiejtés és árnyalt kifejezésrendszer alapjait is. A nyelvi tartalmakat minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során javasolt feldolgozni. A nyelvórákat az örömteli játékoság, mozgással, dramatizálással összekapcsolt dal-tanulás, mondókázás, mesélés és változatos munkaformák kell, hogy jellemezzék. A tanulás tartalmát, tananyagait a nyelvtanulók igényeinek és egyéni különbségeinek megfelelően kell folyamatosan tervezni és alakítani, minél inkább szem előtt tartva a 21. századi eszközök nyújtotta lehetőségeket. A tanulók ismerjenek meg az életkoruknak és érdeklődésüknek megfelelő autentikus anyagokat is, amelyek tovább erősítik a nyelvtanulási motivációjukat.

Az adott nevelési-oktatási szakaszra nem határozható meg KER szerinti nyelvi szint. A nyelvtanulás ugyanakkor már ebben a képzési szakaszban is szorosan kapcsolódik más tanulási területekhez, ezzel is tudatosítva a tanulóknak azt, hogy a nyelvtudás nem önmagáért való cél, hanem eszköz a világ megismerésére és egyéni céljaik elérésére. Az idegennyelv-tanulás a választható (3.) és a kötelező (4.) évfolyamokon a nyelvi tartalmak és tevékenységek tekintetében főként a művészeti, valamint az alkotást és mozgást igénylő tanulási területekkel érintkezik.

2.1.2 FEJLESZTÉSI TERÜLETEK A 4. ÉVFOLYAMON

SZÖVEGALKOTÁS IDEGEN NYELVEN

- *beszédkészség: szóbeliség*
- *íráskészség*

SZÖVEGÉRTÉS IDEGEN NYELVEN

- *beszédértés*
- *olvasásértés*

INTERAKCIÓ IDEGEN NYELVEN

- *beszédkészség: szóbeli interakció*

MINDENNAPI IDEGENNYELV-HASZNÁLAT

- *szociolingvisztikai megfelelés*
- *kommunikációs stratégiák*
- *valós nyelvhasználat*

ÖNÁLLÓ NYELVTANULÁS

INTERKULTURALITÁS, CÉLNYELVI KULTÚRÁK MEGISMERÉSE

DIGITÁLIS ESZKÖZÖK ÉS FELÜLETEK HASZNÁLATA IDEGEN NYELVEN

2.1.3 FŐ TÉMAKÖRÖK A 4. ÉVFOLYAMON

- Személyes témák és szituációk
- Természeti témák és szituációk
- Iskolai témák és szituációk
- Keresztantervi témák és szituációk
- Gyermekirodalmi szövegek
- Populáris kultúra szövegei
- Ismeretterjesztő szövegek
- Tényközlő szövegek
- Személyes interakcióhoz, élményekhez kapcsolódó szövegek
- Játékos tanuláshoz kapcsolódó szövegek

2.1.4 ÁTFOGÓ EREDMÉNYCÉLOK A 4. ÉVFOLYAMON

A tanulók a nevelési oktatási szakasz végére:

- megismerkednek a nyelvtanulással, nyelvtudással és pozitív viszonyulásuk alakul ki ezekhez;
- bekapcsolódnak a szóbeliséget, írást, szövegértést vagy interakciót igénylő alapvető, koruknak megfelelő játékos, élményalapú nyelvi tevékenységekbe;
- szóban visszaadják, létrehoznak szavakat, esetleg rövid, nagyon egyszerű szövegeket;
- lemásolnak, leírnak szavakat és rövid, nagyon egyszerű szövegeket;
- követik a szintjüknek megfelelő, vizuális vagy nonverbális eszközökkel támogatott, ismert célnyelvi óravezetést, utasításokat;
- felismerik és használják a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat;
- átadnak magukról nagyon alapvető információkat;
- ismerik a főbb, az adott célnyelvi kultúrákhoz tartozó ünnepeket és a hozzájuk tartozó alapvető nyelvi elemeket;
- törekszenek a tanult nyelvi elemek célnyelvi normáknak megfelelő kiejtésére;
- célnyelvi tanulmányaikon keresztül nyitottabbá, a világ felé érdeklődőbbé válnak.

2.1.5 A FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ EREDMÉNYCÉLOK A 4. ÉVFOLYAMON

SZÖVEGALKOTÁS IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Beszédkészség: szóbeliség	
Megismétli az élősóban elhangzó egyszerű szavakat, kifejezéseket játékos, mozgást igénylő, kreatív nyelvórai tevékenységek során.	0,1,7

Lebetűzi a nevét segítségével.	0,2
Lebetűz tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítségével.	0,2,6
Felismeri az anyanyelve és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli különbségeket.	0,1,7
Felfigyel a célnyelvre jellemző hangok kiejtésére.	4,7
Íráskészség	
Felismeri az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írásmódja és betűkészlete, betűkapcsolódásai közötti különbségeket.	2,4
Ismeri az adott nyelv ábécéjét.	1,2
Lemásol tanult szavakat játékos, alkotó, mozgást igénylő nyelvórai tevékenységek során.	2
Megold játékos írásbeli feladatokat a szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok szintjén.	2,4,6
Részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projekt munkában szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel.	2,4,6
Kreatívan, pár szó módosításával átalakít egyszerű írásos mintákat.	2,4
Írásban megnevezi az ajánlott tématarományokban megjelölt, begyakorolt elemeket.	2,4
SZÖVEGÉRTÉS IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Beszédértés	
Megérti az élőszóban elhangzó, ismert témákhoz kapcsolódó, verbális, vizuális vagy nonverbális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket.	1,2,4,6
Beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű, akár autentikus szövegben a tanult nyelvi elemeket.	1,4
Kiszűri a lényeget az ismert nyelvi elemeket tartalmazó, nagyon rövid, egyszerű hangzó szövegből.	1,4
Kihallja és azonosítja a célzott információt a nyelvi szintjének és életkorának megfelelő rövid hangzó szövegből.	1,4
Támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során.	1,2,4,7
Felismeri az anyanyelv és az idegen nyelv hangkészletét.	1,4
Értelmezi azokat az idegen nyelven szóban elhangzó nyelvórai szituációkat, melyeket anyanyelvén már ismer.	1,2,4
Olvasásértés	
Megkülönbözteti az anyanyelvű és a célnyelvi írott szövegben a betű- és jelkészlet közti különbségeket.	1,2
Beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti írott szövegben a tanult nyelvi elemeket.	1,2,4
Csendes olvasás keretében feldolgozva megért ismert szavakat tartalmazó, pár szóból vagy mondatból álló, akár illusztrációval támogatott szöveget.	1,2,4
Megérti a nyelvi szintjének megfelelő, akár vizuális eszközökkel is támogatott írott utasításokat és kérdéseket, és ezekre adekvát válaszreakciókat ad.	1,2,4,6
Kiemeli az ismert nyelvi elemeket tartalmazó, egyszerű, írott, pár mondatos szöveg fő mondanivalóját.	1,2,4
Megtalálja a célzott információt a nyelvi szintjének és életkorának megfelelő, ismert nyelvi elemeket tartalmazó pár mondatos írott szövegből.	1,2,4
Támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban.	1,2,4,6

Aktívan bekapcsolódik a közös meseolvasásba, a mese tartalmát követi.	1,2,4,6
Megtapasztalja a közös célnyelvi olvasás élményét.	2,6
INTERAKCIÓ IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Beszédkésztség: szóbeli interakció	
A tanórán begyakorolt, nagyon egyszerű, egyértelmű kommunikációs helyzetekben a megtanult, állandósult beszédfordulatok alkalmazásával kérdez vagy reagál, mondanivalóját segítséggel vagy nonverbális eszközökkel kifejezi.	2,4,6,7
Törekszik arra, hogy a célnyelvet eszközként alkalmazza információszerzésre.	2,4,8
Párban rövid, néhány mondatból álló párbeszédet folytat, felkészülést követően, akár segítséggel.	1,2,6,7
A tanórán bekapcsolódik a már ismert játékos, szóbeli interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza.	1,2,4,6
Érzéseit egy-két szóval vagy begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével kifejezi, főként rákérdezés alapján, nonverbális eszközökkel kísérve a célnyelvi megnyilatkozást.	2,6,4,7
Előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre, történésekre jellemzően nonverbális válaszreakciót ad.	2,6,4,7
Elsajátítja a tanult szavak és állandósult szókapcsolatok célnyelvi normához közelítő kiejtését tanári minta követése által, vagy autentikus hangzó anyag, IKT eszközök segítségével.	1,4
MINDENNAPI IDEGENNYELV-HASZNÁLAT	Kompe- tencia
Szociolingvisztikai megfelelés	
Felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb üdvözlésre és elköszönésre használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.	1,2,4,6
Felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb bemutatkozásra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.	1,2,4,6
Felismeri és használja a legegyszerűbb megszólításra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.	1,2,4,6
Felismeri és használja a legegyszerűbb, a köszönet és az arra történő reagálás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.	1,2,4,6
Felismeri és használja a legegyszerűbb, a tudás és nem tudás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.	1,2,4,6
Kommunikációs stratégiák	
Felismeri és használja a legegyszerűbb, a nem értés, visszakérdezés és ismétlés, kérés kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.	1,2,4
Valós nyelvhasználat	
Kommunikál nagyon alapvető személyes információkat magáról, ezeket egyszerű nyelvi elemek segítségével kifejezve.	6,4
ÖNÁLLÓ NYELVTANULÁS	Kompe- tencia
Új szavak, kifejezések tanulásakor ráismer a már korábban tanult szavakra, kifejezésekre.	1
A célok eléréséhez társaival rövid feladatokban együttműködik.	1,6
Egy feladat megoldásának sikerességét segítséggel értékelni tudja.	6

Felismeri az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is.	1
INTERKULTURALITÁS, CÉLNYELVI KULTÚRÁK MEGISMERÉSE	Kompe- tencia
Ismeri a főbb, az adott célnyelvi kultúrákhoz tartozó ünnepeket.	6,7
Ismeri a főbb ünnepekhez kapcsolódó alapszintű kifejezéseket, állandósult szókapcsolatokat.	2,6,7
DIGITÁLIS ESZKÖZÖK ÉS FELÜLETEK HASZNÁLATA IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Megérti a tanult nyelvi elemeket életkorának megfelelő digitális tartalmakban, digitális csatornákon olvasott vagy hallott nagyon egyszerű szövegekben is.	3,6
Létrehoz nagyon egyszerű írott, pár szavas szöveget szóban vagy írásban digitális felületen.	3,6

2.2 5–8. ÉVFOLYAM

2.2.1 A TANTÁRGY TANÍTÁSÁNAK SPECIFIKUS JELLEMZŐI AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az egyik fő cél a nyelvtanulási motiváció fenntartása és erősítése, valamint a valós nyelvi helyzetekben egyre inkább használható nyelvtudás fejlesztése. A korábbi tanulási szakaszban megalapozott önbizalom további erősítése, az újabb stratégiák elsajátítása, az alapkészségek fejlődése együttesen teszi magabiztosabb nyelvhasználókká a tanulókat. A nyelvórát egyre inkább a valódi nyelvi szituációkhoz közelítés, a nyelvtanulás és nyelvhasználat lehetőségeinek bővülése kell, hogy jellemezze. A reflexióra és önreflexióra építő tanulási és értékelési formákkal együtt ezek megfelelő alapot biztosítanak az önálló nyelvtanulóvá váláshoz. A kommunikatív érték, a nyelvhasználói szerep megerősítése ebben a szakaszban is kiemelkedő hangsúllyal bír. A támogató, pozitív tanári attitűd, valamint a jó hangulatú, stresszmentes, motiváló tanulási környezet ebben az életkorban is nagyban hozzájárul az érzelmi gát feloldásához, a nyelvhasználat aktiválásához.

Az ajánlott témataanyagok és ezek elemei ebben a nevelési-oktatási szakaszban jelentősen bővülnek, továbbá az adott témákat a célnyelvet tanulók egyre mélyebben és árnyaltabban dolgozzák fel. Ezeken az évfolyamokon tovább erősödik az az elvárás, hogy a hagyományos témakörök mellett hangsúlyt kapjanak az éppen aktuális témák, hírek, melyek tárgyalása tovább csökkenti a távolságot az osztálytermi és a valós nyelvhasználat között. A nyelvtanulási motiváció fenntartásához nagyban hozzájárulnak az életkornak megfelelő autentikus anyagok. A tanulás tartalmát, tananyagait a nyelvtanulók igényeinek megfelelően kell folyamatosan tervezni és fejleszteni, fokozottan szem előtt tartva a 21. századi lehetőségeket, különös tekintettel az infokommunikációs eszközökre és a modern nyelvpedagógiai technológiákra. Az egyéni különbségek ezeken az évfolyamokon tovább erősödhetnek, ezért az eltérő nyelvi szinten tartó tanulók motivációs, attitűdbeli vagy más, affektív, illetve kognitív tényezőkön keresztül ható különbségeit fel kell tárni, és a tartalmakat ennek figyelembevételével is meg kell határozni.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a 6. évfolyam végére a KER szerinti A1, a 8. évfolyam végére az A2 nyelvi szint a kimeneti elvárás. A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat ismer és tudatosan használ, valamint ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak mélyítésére; életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hagyományos és digitális nyelvtanulási forrásokat/eszközöket és mobilalkalmazásokat használ, továbbá kiaknázza a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket, nyelvtudását kapcsolatépítésre használja személyes interakciókban.

2.2.2 FEJLESZTÉSI TERÜLETEK AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

SZÖVEGALKOTÁS IDEGEN NYELVEN

- *beszédkészség: összefüggő beszéd*
- *íráskészség*

SZÖVEGÉRTÉS IDEGEN NYELVEN

- *beszédértés*
- *olvasásértés*

INTERAKCIÓ IDEGEN NYELVEN

- *beszédkészség: szóbeli interakció*
- *írás-készség: írásbeli interakció*

KÖZVETÍTÉS IDEGEN NYELVEN

- *szóbeli tudásmegosztás*
- *írásbeli tudásmegosztás*

MINDENNAPI IDEGENNYELV-HASZNÁLAT

- *szociolingvisztikai megfelelés*
- *pragmatikai megfelelés*
- *kommunikációs stratégiák*
- *valós nyelvhasználat*

ÖNÁLLÓ NYELVTANULÁS

- *nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák*
- *nyelvtanulási célok*
- *haladás értékelése*
- *valós nyelvhasználat*
- *digitális nyelvhasználat*

INTERKULTURALITÁS, CÉLNYELVI KULTÚRÁK MEGISMERÉSE

- *célnyelvi kultúrák*
- *célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó nyelvi elemek*
- *nyelvi változatok*

DIGITÁLIS ESZKÖZÖK ÉS FELÜLETEK HASZNÁLATA IDEGEN NYELVEN

2.2.3 FŐ TÉMAKÖRÖK AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

- Személyes témák és szituációk
- Közéleti témák és szituációk
- Természeti témák és szituációk
- Iskolai témák és szituációk
- Kereszttantervi témák és szituációk
- Aktuális témák és szituációk
- Gyermekek- és ifjúsági irodalmi szövegek
- Populáris kultúra szövegei
- Ismeretterjesztő szövegek
- Tényközlő szövegek
- Személyes interakcióhoz, élményekhez kapcsolódó szövegek

2.2.4 ÁTFOGÓ EREDMÉNYCÉLOK AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanulók:

- szóban és írásban megoldanak változatos kihívásokat igénylő feladatokat idegen nyelven;
- szóban és írásban létrehozhatnak rövid szövegeket, ismert nyelvi eszközökkel, a koruknak megfelelő szövegtípusokban;

- értelmeznek koruknak és nyelvi szintjüknek megfelelő hallott és írott célnyelvi szövegeket az ismert témákban és szövegtípusokban;
- a tanult nyelvi elemek és kommunikációs stratégiák segítségével írásbeli és szóbeli interakciót folytatnak, valamint közvetítenek idegen nyelven;
- kommunikációs szándékuknak megfelelően alkalmazzák a tanult nyelvi funkciókat és megszerzett szociolingvisztikai, pragmatikai és interkulturális jártasságukat;
- nyelvtudásukat egyre inkább képesek fejleszteni tanórán kívüli eszközökkel, lehetőségekkel és helyzetekben is;
- használnak életkoruknak és nyelvi szintjüknek megfelelő hagyományos és digitális alapú nyelvtanulási forrásokat és eszközöket;
- alkalmazzák nyelvtudásukat kommunikációra, közvetítésre, szórakozásra, ismeretszerzésre hagyományos és digitális csatornákon;
- töreksenek a célnyelvi normához illeszkedő kiejtés, beszédtempó és intonáció megközelítésére;
- értik a nyelvtudás fontosságát, és motivációjuk a nyelvtanulásra tovább erősödik.

2.2.5 A FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ EREDMÉNYCÉLOK AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

SZÖVEGALKOTÁS IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Beszédkésztség: összefüggő beszéd	
Aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek-, illetve ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában.	2,6,7,
Egyre magabiztosabban kapcsolódik be történetek kreatív alakításába, átfogalmazásába kooperatív munkaformában.	2,4,6,7
Elmesél rövid történetet, egyszerűsített olvasmányt egyszerű nyelvi eszközökkel, akár önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve.	2,4
Egyszerű nyelvi eszközökkel, felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott tématarományokhoz tartozó témákban, előszóban és digitális felületen.	2,4
Képet jellemez röviden, egyszerűen, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján, akár önállóan.	2,4
Változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel, előszóban és digitális felületen.	2,4
Egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban vagy részben szóban összetettebb projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT eszközök segítségével is meg tudja valósítani.	2,3,4,7
Íráskészség	
Megold játékos és változatos írásbeli feladatokat rövid szövegek szintjén.	2,4
Rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott tématarományokban.	2,4
Rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan.	2,4,7
Rövid, összefüggő, papíralapú vagy IKT eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban.	2,3,4
Kreatívan átdolgoz különböző műfajú írott szövegeket, kooperatív munkaformában vagy akár önállóan.	2,4,6,7
A szövegek létrehozásához nyomtatott és/vagy digitális alapú segédeszközt, szótárt használ.	1,2,4
A részletes eredménycélokban foglalt szövegtípusok jellegzetességeit követi.	2,7

SZÖVEGÉRTÉS IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Beszédértés	
Megérti a szintjének megfelelő, akár kevésbé ismert elemekből álló, akár nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket.	1,2
Értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű, akár autentikus hangzószóvegben a tanult nyelvi elemeket.	2,4
Értelmezi az életkorának megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét.	2,4
Megérti a nem feltétlenül csak ismert nyelvi elemeket tartalmazó, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó rövid szöveg tartalmát.	2,3
Kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel.	3,4
Alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során.	2,4
Akusztikusan értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket.	4
Felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat.	4
Hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre.	3,8
Olvásásértés	
Értelmezi az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, akár autentikus írott szövegekben megjelenő összetettebb információkat.	4
Megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát.	2,4
Kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel.	2,4
Megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat.	2,4
Összetettebb írott instrukciókat értelmez.	2,4
Alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, akár autentikus, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során.	2, 4
A nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre, önállóan is.	4,8
Érdeklődése erősödik a célnyelvi irodalmi alkotások iránt.	2,7
INTERAKCIÓ IDEGEN NYELVEN	
Beszédképesség: szóbeli interakció	
Kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja, és lezárni is képes azt.	2,4,6
Az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre.	2,4,6
Véleményét, gondolatait, érzéseit egyre szabadabban és magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel.	2,4,6,7
A tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, akár egyszerű spontán helyzetekben is.	2,4,6
Megnyilatkozásaiba új, iskolán kívül elsajátított elemeket is beépít.	2,4,6
Váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre is reagál egyszerű célnyelvi eszközökkel, mind tanórai, mind valós nyelvi szituációkban, élőszavas vagy online interakciókban.	2,3,6

Magabiztosan használja a tanult kifejezéseket és alapvető nyelvi fordulatokat információcserére és ismeretszerzésre ismeretlen idegen nyelvi beszélőkkel is élőszóban, telefonon vagy digitális csatornákon.	2,4,6
Íráskészség: írásbeli interakció	
Írásos üzeneteket ír, akár digitális felületen.	2,3,4,6
Véleményét írásban, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazza, és arról írásban alapvető interakciót folytat.	2,3,4,6
KÖZVETÍTÉS IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Szóbeli tudásmegosztás	
Rövid, egyszerű, ismert nyelvi eszközökből álló kiselőadást tart változatos projektfeladatok kapcsán, hagyományos vagy digitális alapú vizuális eszközök támogatásával.	2,4,6,7
Írásbeli tudásmegosztás	
Néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján.	2,4
MINDENNAPI IDEGENNYELV-HASZNÁLAT	Kompe- tencia
Szociolingvisztikai megfelelés	
Egyszerűen megfogalmazza személyes véleményét, másoktól véleményük kifejtését kéri, és arra reagál, elismeri vagy cáfolja mások állítását, kifejezi egyetértését vagy egyet nem értését.	2,4,6
Kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, ígéretet, szándékot, dicséretet, kritikát.	2,4,6
Információt cserél, információt kér.	2,4,6
Kifejez kérést, javaslatot, meghívást, kínálást, és ezekre reagálást.	2,6,4
Kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget, bosszúságot, csodálkozást, reményt.	2,4,6
Kifejez és érvekkel alátámasztva mutat be szükségességet, lehetőséget, képességet, bizonyosságot, bizonytalanságot.	2,6
Pragmatikai megfelelés	
Összekapcsolja az ismert szavakat, illetve szócsoportokat nagyon alapvető lineáris kötőszavakkal (például: és, azután).	2,4
Összekapcsolja a szócsoportokat egyszerű kötőszavakkal (például: de, mert).	2,4
Egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról.	2,4
Kommunikációs stratégiák	
Tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét, vagy rámutatással azonosítja a kifejezni kívánt tartalmat.	2,4
Ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben.	2,4
Alkalmaz nyelvi funkciókat rövid társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez.	2,4,6
Nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kéri, visszakerdez, betűzést kér.	2,4
Valós nyelvhasználat	
Megoszt alapvető személyes információkat és szükségleteket magáról egyszerű nyelvi elemekkel.	2,6
Ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.	2,4,6

ÖNÁLLÓ NYELVTANULÁS	Kompe- tencia
<i>Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák</i>	
Tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat.	1,4
Hibáit többnyire észreveszi és javítja.	1,4
<i>Nyelvtanulási célok</i>	
Egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának.	1,4
Céljai eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket.	1,4
Céljai eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik.	1,4,6
<i>Haladás értékelése</i>	
Nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni.	1,4
Társai haladásának értékelésében segítően részt vesz.	1,4,6
<i>Valós nyelvhasználat</i>	
A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és törekszik azokat kihasználni.	1,4,8
A tanórán kívüli nyelvhasználati lehetőségeket törekszik kihasználni.	1,4,8
<i>Digitális nyelvhasználat</i>	
Digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére.	1,3,4,8
INTERKULTURALITÁS, CÉLNYELVI KULTÚRÁK MEGISMERÉSE	
<i>Célnyelvi kultúrák</i>	
A célnyelvi kultúrák szélesebb körét ismeri meg, elmozdulva a fő célnyelvi országoktól.	4
A célnyelvi kultúrák alapvető értékeit ismeri.	1,6,7
<i>Célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó nyelvi elemek</i>	
A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó alapvető tanult nyelvi elemeket használja.	2,6,7
<i>Nyelvi változatok</i>	
Felismeri a fő célnyelvi változatokat, dialektusokat.	4,6,7
DIGITÁLIS ESZKÖZÖK ÉS FELÜLETEK <i>használata</i> IDEGEN NYELVEN	
Kompe- tencia	
Digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban.	2,3,4
Digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével.	2,3,4
Digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket.	2,3,4
Alkalmazza az életkorának és érdeklődésének megfelelő digitális műfajok főbb jellemzőit.	2,3,4

2.3 9–12. ÉVFOLYAM

2.3.1 A TANTÁRGY TANÍTÁSÁNAK SPECIFIKUS JELLEMZŐI A 9–12. ÉVFOLYAMON

Az élő idegen nyelv oktatásának célja a 9–12. évfolyamon is a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának továbbfejlesztése, a többi kulcskompetencia és általános nevelési cél erősítése mellett. A nyelvtanulás a középiskolában is kiemelkedő szerepet játszik olyan fontos fejlesztési területeken, mint a körülöttünk lévő világ megismerése és megértése, az élethosszig tartó önszabályozó tanulási folyamatok, stratégiák és attitűdök megalapozása, a kreatív és logikus gondolkodás fejlesztése, a társadalmi

felelősségvállalás kialakítása, az együttműködési képességek, a nemzeti és interkulturális tudatosság, valamint a digitális kompetenciák és önkifejezés erősítése.

A nyelvtanulók valójában nyelvhasználók. Tanulmányaik végén a nyelvi órán megtanultakat igazi élethelyzetekben is tudniuk kell használni, ezért a fejlesztési területek az alapkészségeken túl szükségszerűen magukban foglalják a mindennapi nyelvhasználat, az interkulturalitás, a szociolingvisztika és a pragmatika aspektusait, valamint a nyelvtanításnak élnie kell a hagyományos mellett a digitális eszközök és tartalmak nyújtotta lehetőségekkel is. Az ajánlott tématarományok között helyet kell kapniuk az aktuális híreknek és keresztantervi tartalmaknak is.

Az egyéni különbségeknek, köztük az életkori sajátosságoknak kiemelkedő szerep jut ebben az időszakban is, hiszen ezek minden esetben alapvetően meghatározzák a nyelvtanulás hatékonyságát és a kimeneti követelmények sikeres teljesülését. A változatos, tevékenységközpontú, élményszerű és kognitív kihívást is jelentő tanórai tevékenységek továbbra is meghatározóak, de az iskolán kívüli informális és nemformális tanulási lehetőségek, egyéni utak is kiemelten fontosak az érintett korosztály számára. Ezek mind hatékonyan támogatják az idegennyelv-tudást és a valós nyelvhasználatot, egyszerre képezve motiváló célokat, eszközöket és bővítve a nyelvtanulási lehetőségeket. Az internetnek is köszönhetően a felhasználóképes nyelvtudás megszerzésében a tanulók már aktív, autonóm szerepet játszanak –a nyelvóráknak erre fel kell készíteniük a középszintű tanulókat. Meghatározó a nyelvórák jelentősége abból a szempontból is, hogy támogassák a tanulókat saját egyedi nyelvtanulási céljaik, erősségeik és preferenciáik felismerésében, nyelvtanulási stratégiáik kialakításában, motivációjuk és az idegen nyelvek iránti pozitív attitűdjük megőrzésében. A korszerű idegennyelv-tanulás a nyelvhasználó valós szükségleteire építve olyan életszerű kommunikatív helyzetekre készíti fel a nyelvtanulókat az órákon, amelyekkel tanulmányaik és későbbi felnőtt életük, munkavállalásuk, utazásaik során nagy valószínűséggel találkoznak majd.

Ennek az időszaknak a végére a tanulóknak az első idegen nyelvből el kell érniük a minimálisan előírt B1-es szintet, és fel kell készülniük a középszintű idegen nyelvi érettségi követelmények sikeres teljesítésére. Ez a konkrét, mindenki számára kitűzött cél a 11–12. évfolyam fejlesztési követelményeiben, átfogó céljaiban és a részletes eredménycélok szintjén is megfogalmazódik, megvalósítását pedig a magasabb kötelező nyelvi óraszám is segíti.

A nevelési oktatási szakasz végére a tanuló tudatosan használ nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, és az aktív nyelvtanulás életkorának megfelelő eszközeivel készül az egész életen át történő tanulásra. A célnyelvi és célnyelvű keresztantervi tartalmakon, témakörökön keresztül további ismereteket szerez környezete fenntartásáról, megővéséről. Idegen nyelvi tanulmányai eredményeként megfogalmazza a saját és más népek kultúrája közötti különbségeket, és értékékként kezeli azokat.

2.3.2 FEJLESZTÉSI TERÜLETEK A 9–12. ÉVFOLYAMON

SZÖVEGALKOTÁS IDEGEN NYELVEN

- *beszédkészség: összefüggő beszéd*
- *íráskészség*

SZÖVEGÉRTÉS IDEGEN NYELVEN

- *beszédeértés*
- *olvasásértés*

INTERAKCIÓ IDEGEN NYELVEN

- *beszédkészség: szóbeli interakció*
- *íráskészség: írásbeli interakció*

KÖZVETÍTÉS IDEGEN NYELVEN

- *szóbeli tudásmegosztás*
- *írásbeli tudásmegosztás*

MINDENNAPI IDEGENNYELV-HASZNÁLAT

- *szociolingvisztikai megfelelés*
- *pragmatikai megfelelés*
- *kommunikációs stratégiák*
- *valós nyelvhasználat*

ÖNÁLLÓ NYELVTANULÁS

- *nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák*
- *nyelvtanulási célok*
- *haladás értékelése*
- *valós nyelvhasználat*
- *digitális nyelvhasználat*

INTERKULTURALITÁS, CÉLNYELVI KULTÚRÁK MEGISMERÉSE

- *célnyelvi kultúrák*
- *célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó nyelvi elemek*
- *nyelvi változatok*

DIGITÁLIS ESZKÖZÖK ÉS FELÜLETEK HASZNÁLATA IDEGEN NYELVEN

2.3.3 FŐ TÉMAKÖRÖK A 9–12. ÉVFOLYAMON

- Személyes témák és szituációk
- Közéleti témák és szituációk
- Természeti témák és szituációk
- Iskolai témák és szituációk
- Kereszttantervi témák és szituációk
- Aktuális témák és szituációk
- Ifjúsági irodalmi szövegek
- Populáris kultúra szövegei
- Ismeretterjesztő szövegek
- Tényközlő szövegek
- Személyes interakcióhoz, élményekhez kapcsolódó szövegek

2.3.4 ÁTFOGÓ EREDMÉNYCÉLOK A 9–12. ÉVFOLYAMON

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanulók:

- szóban és írásban is megoldanak változatos kihívásokat igénylő, többnyire valós kommunikációs helyzeteket leképező feladatokat idegen nyelven;
- szóban és írásban létrehoznak szövegeket a megfelelő szövegtípusokban;
- értelmeznek nyelvi szintjüknek megfelelő hallott és írott célnyelvi szövegeket akár kevésbé ismert témákban és szövegtípusokban is;
- a tanult nyelvi elemek és kommunikációs stratégiák segítségével írásbeli és szóbeli interakciót folytatnak és közvetítenek idegen nyelven;
- kommunikációs szándékuknak megfelelően alkalmazzák a nyelvi funkciókat és megszerzett szociolingvisztikai, pragmatikai és interkulturális jártasságukat;
- nyelvtudásukat képesek fejleszteni tanórán kívüli eszközökkel, lehetőségekkel és helyzetekben is, valamint a tanultakat a második idegen nyelv tanulásában is alkalmazzák;
- felkészülnek az aktív nyelvtanulás eszközeivel az egész életen át történő tanulásra;
- használnak hagyományos és digitális alapú nyelvtanulási forrásokat és eszközöket;

- alkalmazzák nyelvtudásukat kommunikációra, közvetítésre, szórakozásra, ismeretszerzésre hagyományos és digitális csatornákon;
- egyre gyakrabban közelítik meg a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést, beszédtempót és intonációt;
- beazonosítják nyelvtanulási céljaikat és egyéni különbségeik tudatában, ezeknek megfelelően fejlesztik nyelvtudásukat;
- sikeresen nyelvi érettségit tesznek a céljaiknak megfelelő szinten.

2.3.5 A FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ EREDMÉNYCÉLOK A 9–12. ÉVFOLYAMON

SZÖVEGALKOTÁS IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Beszédkésztség: összefüggő beszéd	
Visszaad tankönyvi vagy más tanult szöveget, elbeszélést, nagyrészt folyamatos és érthető történetmeséléssel, a cselekményt logikusan összefűzve.	1,2,4
Összefüggően, érthetően és nagyrészt folyékonyan beszél az ajánlott tematartományokhoz tartozó és az érettségi témákban a tanult nyelvi eszközökkel, felkészülést követően.	2
Ajánlott tematartományhoz kapcsolódó képi stimulus kapcsán saját gondolatait, véleményét és érzéseit is kifejti egyszerűen, az ismert nyelvi eszközökkel.	2,4
Összefoglalja ismert nyomtatott vagy digitális alapú ifjúsági tartalmak lényegét röviden és érthetően, tanórán kívül elsajátított kifejezéseket is használva.	2,3,4,7
Beszámol saját élményen, tapasztalaton alapuló vagy elképzelt eseményről a cselekmény, a körülmények, az érzések és gondolatok ismert nyelvi eszközökkel történő rövid jellemzésével.	2,4
Középszintű nyelvi érettségi szóbeli feladatokat old meg.	2,4,6
Összefüggő, folyékony előadásmódú szóbeli prezentációt tart önállóan, felkészülést követően, az érettségi témakörök közül szabadon választott témában, IKT eszközökkel támogatva mondanivalóját.	2,3,6,8
Kreatív, változatos műfajú szövegeket alkot szóban, kooperatív munkaformákban, akár tanórán kívül elsajátított nyelvi eszközök használatával.	2,6,7
Törekszik releváns digitális tartalmak használatára beszédkésztségének, szókincsének és kiejtésének továbbfejlesztése céljából.	1,3
Íráskésztség	
Írásban röviden indokolja érzéseit, gondolatait, véleményét akár már elvontabb témákban.	2
Leír összetettebb cselekvéssort, történetet, személyes élményeket, akár elvontabb témákban.	2
Információt vagy véleményt közlő és/vagy kérő, összefüggő feljegyzéseket, üzeneteket ír.	2
Alkalmaz a formális és informális regiszterhez köthető néhány sajátosságot.	2,6
Használ szövegkohéziós és figyelemvezető eszközöket.	2
Megold változatos írásbeli, akár középszintű érettségi feladatokat szövegszinten.	2
Összefüggő, papíralapú vagy IKT eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformában.	2,3,7
Kreatívan átdolgoz különböző műfajú írott szövegeket, akár önállóan.	2,6,7
Összefüggő szövegeket ír az ajánlott tematartományokban vagy akár elvontabb témákban, önállóan.	2
A szövegek létrehozásához nyomtatott vagy digitális segédeszközt, szótárt használ.	2
A megfelelő szövegtípusok jellegzetességeit követi.	2,7

SZÖVEGÉRTÉS IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Beszédértés	
Értelmezi a szintjének megfelelő célnyelvi, komplexebb tanári magyarázatokat a nyelvórákon.	1,2
Kikövetkezteti a szövegben megjelenő akár elvontabb nyelvi elemek jelentését rendszeresen előforduló témákban.	2
Megért és értelmezi az összetettebb, az ajánlott témakörökhöz kapcsolódó összefüggő szövegeket, és értelmezi a szövegben megjelenő összefüggéseket.	2
Megérti az ismeretlen nyelvi elemeket tartalmazó, akár autentikus, rövid hangzó szöveg tartalmát.	2
Megérti a hangzó szövegben megjelenő összetettebb részinformációkat.	2
Alkalmazza a hangzó szövegből nyert információt a nyelvórai vagy érettségi feladatok megoldása során.	2
Megkülönbözteti a főbb célnyelvi dialektusokat.	2
Értelmezi az alapvető intonációs többletjelentést.	2
Célzottan keresi az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket (elektronikus és digitális csatornákon) tanórán kívül is, ismeretszerzésre és szórakozásra.	2,3
Olvasásértés	
Megérti és értelmezi az összefüggéseket az ajánlott témakörökhöz kapcsolódó összefüggő, akár autentikus írott szövegekben.	2
Értelmezi a számára ismerős, akár elvontabb tartalmú, akár autentikus szövegekben megjelenő ismeretlen nyelvi elemeket.	2
Megérti és értelmezi az írott szövegben megjelenő összetettebb részinformációkat az ajánlott témakörökhöz kapcsolódó szövegekben.	2
Megérti az akár ismeretlen nyelvi elemeket tartalmazó, akár autentikus, összetettebb írott szöveg tartalmát. A szöveggörnyezet alapján kikövetkezteti a szövegben előforduló ismeretlen szavak jelentését.	2
Kiszűr konkrét információkat nyelvi szintjének megfelelő, akár autentikus szövegből is, és azokat összekapcsolja egyéb ismereteivel.	2
Alkalmazza az írott szövegből nyert információt a változatos, akár kreatív nyelvórai tevékenységekben, feladatokban, valamint az érettségi feladatok megoldása során.	2
Keresi az érdeklődésének megfelelő, egyszerű célnyelvi, autentikus szövegeket (nyomtatott formában és digitális felületeken) szórakozásra és ismeretszerzésre, akár tanórán kívül is.	1,2,3
INTERAKCIÓ IDEGEN NYELVEN	
Beszédkésztség: szóbeli interakció	
A társalgásba aktívan, kezdeményezően és egyre magabiztosabban bekapcsolódik az érdeklődési körébe tartozó témák esetén vagy az ajánlott tématarományokon belül, akár ismeretlen célnyelvi beszélőkkel is.	2,6
A társalgást hatékonyan és udvariasan fenntartja, törekszik mások bevonására, és szükség esetén lezárja azt, ismeretlen beszélgetőtárs esetében is.	2,6
A mindennapi élet különböző területein, a kommunikációs helyzetek széles körében tesz fel releváns kérdéseket információszerzés céljából, és válaszol megfelelő módon a hozzá intézett célnyelvi kérdésekre.	2,6
Aktívan, kezdeményezően és magabiztosan vesz részt a változatos szóbeli interakciót és kognitív kihívást igénylő nyelvórai tevékenységekben, akár érettségi feladatok megoldásában.	2,4,6,7

Társaival a kooperatív munkaformákban és a projektfeladatok megoldása során is törekszik a célnyelvi kommunikációra.	2,6,7
Egyre szélesebb körű témákban, nyelvi kommunikációt igénylő valós élethelyzetekben reagál megfelelő módon, felhasználva általános és nyelvi háttértudását, ismereteit, alkalmazkodva a társadalmi normákhoz.	2,6,7
Váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre jellemzően célnyelvi eszközökkel is reagál mind tanórai, mind valós nyelvi szituációkban.	2,3,6
Tanórán kívül, valós élethelyzetekben, előszóban vagy digitális környezetben egyaránt, beszerez céljának megfelelően egyszerű, tényszerű információkat ismeretlen és külföldi beszélőktől.	2,3,6
Íráskészség: írásbeli interakció	
Informális és életkorának megfelelő formális írásos üzeneteket ír, akár digitális felületen.	2,3,6
Véleményét írásban, tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazza és arról írásban interakciót folytat.	2,6
KÖZVETÍTÉS IDEGEN NYELVEN	Kompe- tencia
Szóbeli tudásmegosztás	
Egyénileg vagy kooperáció során létrehozott projektmunkával kapcsolatos kiselőadást tart önállóan, összefüggő és folyékony előadásmóddal, IKT eszközök segítségével, felkészülést követően.	2,3,6,8
Szóban közvetít nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi tartalmakat egyszerűen, röviden, akár valós nyelvi szituációkban.	2,3,6
Környezetének kulturális értékeit célnyelven közvetíti.	2,3,6,7
Írásbeli tudásmegosztás	
Összefoglal és lejegyzetel, írásban közvetít rövid olvasott vagy hallott szövegeket.	2,6
Írott szöveget igénylő projektmunkát készít olvasóközönségnek.	2,6
Írásban közvetít célnyelvi tartalmakat, akár valós nyelvi szituációkban.	2,3,6
MINDENNAPI IDEGENNYELV-HASZNÁLAT	Kompe- tencia
Szociolingvisztikai megfelelés	
Tanult kifejezések alkalmazásával és az alapvető szokások követésével további alapvető érzéseket fejez ki: aggodást, félelmet, kételyt.	2,6
Tanult kifejezések alkalmazásával és az alapvető szokások követésével kifejez érdeklődést és érdektelenséget, szemrehányást, reklamálást.	2,6
Tanult kifejezések alkalmazásával és az alapvető szokások követésével kifejez kötelezettséget, szándékot, kívánságot, engedélykérést, feltételezést.	2,6
Tanult kifejezések alkalmazásával és az alapvető szokások követésével kifejez ítéletet, kritikát, tanácsadást.	2,6
Tanult kifejezések alkalmazásával és az alapvető szokások követésével kifejez segítségkérést/ajánlást és ezekre történő reagálást.	2,6
Tanult kifejezések alkalmazásával és az alapvető szokások követésével kifejez ok/okozat vagy cél meghatározását.	2,6
Tanult kifejezések alkalmazásával és az alapvető szokások követésével kifejez emlékezést és nem emlékezést.	2,6
Pragmatikai megfelelés	
Összekapcsolja a mondatokat megfelelő kötőszavakkal, így követhető leírást ad vagy akár nem kronológiai sorrendben lévő eseményeket is elbeszél.	2

A kohéziós eszközök szélesebb körét alkalmazza szóbeli vagy írásbeli megnyilatkozásainak érthetőbb, koherensebb szöveggé való szervezéséhez.	2
Több különálló elemet összekapcsol összefüggő lineáris szempontsorozattá.	2
Kommunikációs stratégiák	
Strukturálja a kommunikációt: jelzi szándékát, kezdeményez, összefoglal és lezár.	2
Használ kiemelést, hangsúlyozást, helyesbítést.	2
Kipróbál a kommunikáció során új kombinációkat, kifejezéseket.	2
Hasonló jelentésű szó módosításával közvetíti a jelentéstartalmat, ha a megfelelő szót nem ismeri.	2
Ismert témákban rájön a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésére, és kikövetkezteti a mondat jelentését.	2
Félreértéshez vezető hibáit kijavítja, ha beszédpartnere jelzi a problémát; a kommunikáció megszakadása esetén más stratégiát alkalmazva újrakezdi a mondandóját.	2
A társalgás vagy eszmecsere menetének fenntartásához alkalmazza a rendelkezésére álló nyelvi és stratégiai eszközöket.	2
Nem értés esetén biztosítja a tartalom tisztázását.	2
Valós nyelvhasználat	
Mondanivalója nagy részét kifejezi, akár kevésbé ismerős helyzetekben is, egyszerű nyelvi eszközök széles körének használatával.	2,6
Kifejezéseit adaptálni tudja kevésbé begyakorolt, sőt nehéz helyzetekhez is.	2,6
A tanult nyelvi funkciókat és nyelvi eszköztárát valós informális és életkorának megfelelő élethelyzetekben is megfelelően alkalmazza.	2,6
Az ismert nyelvi elemeket vizsgahelyzetben is használja.	1,2,8
ÖNÁLLÓ NYELVTANULÁS	Kompe- tencia
Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák	
Tudatosan használja a nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére.	1
Hibáit javítja.	1
Hibáira többnyire épít nyelvtudása fejlesztése érdekében.	1
Nyelvtanulási célok	
Egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának.	1
Megfogalmaz hosszú távú nyelvtanulási célokat saját maga számára.	1
Nyelvtanulási céljai érdekében tudatosabban foglalkozik a célnyelvvel.	1
Céljai eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket, módokat.	1
Céljai eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik.	1,6
Céljai eléréséhez önszabályozóan dolgozik.	1
Haladás értékelése	
Nyelvi haladását fel tudja mérni.	1
Használ önértékelési módokat nyelvtudása felmérésére.	1
Egyre tudatosabban használja az ön-, tanári, vagy társai értékelését nyelvtudása fenntartására és fejlesztésére.	1

Valós nyelvhasználat	
Nyelvtanulási céljai érdekében használja a tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségeket.	1
Nyelvtanulási céljai érdekében él a valós nyelvhasználati lehetőségekkel.	1
Az ismert nyelvi elemeket vizsgahelyzetben is használja.	1,2,8
Digitális nyelvhasználat	
Digitális eszközöket és felületeket is magabiztosan használ nyelvtudása fejlesztésére.	1,3,8
Digitális eszközöket és felületeket is használ a célnyelven ismeretszerzésre és szórakozásra.	1,3,6,7,8
INTERKULTURALITÁS, CÉLNYELVI KULTÚRÁK MEGISMERÉSE	Kompetencia
Célnyelvi kultúrák	
Alkalmazza a célnyelvi kultúráról megszerzett ismereteit informális kommunikációjában.	2,6,7
Ismeri és keresi a főbb hasonlóságokat és különbségeket saját anyanyelvi és a célnyelvi közösség szokásai, értékei, attitűdjei és meggyőződései között.	6,7
Célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó nyelvi elemek	
A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket magabiztosan használja.	2,6,7
Kikövetkezteti a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó egyszerű, ismeretlen nyelvi elemeket.	2,6,7
Nyelvi változatok	
Megfogalmaz főbb hasonlóságokat és különbségeket az ismert nyelvi változatok között.	6,7
Alkalmazza a nyelvi változatokról megszerzett ismereteit informális kommunikációjában.	2,6,7
DIGITÁLIS ESZKÖZÖK ÉS FELÜLETEK HASZNÁLATA IDEGEN NYELVEN	Kompetencia
Digitális eszközökön és csatornákon keresztül is alkot szöveget szóban és írásban.	2,3
Digitális eszközökön és csatornákon keresztül is folytat célnyelvi interakciót az ismert nyelvi eszközök segítségével.	2,3
Digitális eszközökön és csatornákon keresztül is megérti az ismert témához kapcsolódó írott vagy hallott szövegeket.	2,3
Alkalmazza az életkorának és érdeklődésének megfelelő digitális műfajok főbb jellemzőit.	2,3